

Họ và tên thí sinh: Số báo danh:

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

"Trong một lần nào đó, chú tôi đã nói với tôi rằng, trong tiếng Hán chữ "hào" - nghĩa là "tốt" - được tạo nên chữ "nữ"(vợ) và chữ "tử"(con). Đối với chú, tất cả những điều tốt đẹp nhất là khi ta có một gia đình, cháu ạ! Tôi không có hiểu biết về chữ Hán, tôi cũng không biết chú tôi giảng có đúng không. Tôi chỉ biết nhận ra thêm một điều thấm thía sâu xa về tình yêu thương gia đình.... Kiểm tra cuối năm vừa rồi tôi lãnh trọn một điểm 3 học kì môn Hoá. Dù kết quả học tập chung vẫn tốt nhưng tôi cảm thấy hối hận và dẫn vật ghê gớm. Tôi đã làm được gì cho mẹ đâu, ngoài việc học... Tôi tìm cách ngăn mẹ đừng đi họp phụ huynh tổng kết năm học. Mẹ gạn hỏi mãi, tôi lí nhí: "Điểm của con không cao, con sợ mẹ phải xấu hổ". Mẹ tôi thở dài: "Con mình chứ con ai đâu, biết thế sao khi học không chú tâm vào". Mẹ không hề trách móc nặng nề, nhưng chẳng hiểu sao lúc ấy tôi đã vỡ oà như trẻ nhỏ bị đánh đòn. Tự nhiên tôi thấy mình quá vô tình trước công ơn cha mẹ, lại giận mình mang đến bao nỗi buồn khiến mẹ cha phải lo âu.

Bạn đang có một gia đình? Dù bạn cảm thấy thế nào thì đó cũng là mái ấm của riêng bạn - nơi bạn luôn nhận được tình yêu thương theo những cách khác nhau và ở đó những người thân yêu vẫn luôn sẵn sàng dang tay đón nhận bạn, kể cả sau những vấp ngã đời thường. Bạn hãy nhìn ra ngoài cuộc sống đi, còn nhiều lắm những đứa trẻ mồ côi..."

(Nghĩ về gia đình - Đoàn Công Lê Huy)

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định các phương thức biểu đạt của đoạn trích.

Câu 2. (0,5 điểm) Theo tác giả, tất cả những điều tốt đẹp nhất là khi ta có điều gì?

Câu 3. (1,0 điểm) Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp nghệ thuật được sử dụng trong câu sau: "Mẹ không hề trách móc nặng nề, nhưng chẳng hiểu sao lúc ấy tôi đã vỡ oà như trẻ nhỏ bị đánh đòn".

Câu 4. (1,0 điểm) Thông điệp nào của đoạn trích trên có ý nghĩa nhất đối với anh/chị? Vì sao?

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Phân tích đoạn thơ sau:

" Tôi muốn tắt nắng đi
Cho màu đừng nhạt mất;
Tôi muốn buộc gió lại
Cho hương đừng bay đi.

Của ong bướm này đây tuần tháng mật;
Này đây hoa của đồng nội xanh rì;
Này đây lá của cành tơ phơ phất;
Của yến anh này đây khúc tình si;
Và này đây ánh sáng chớp hàng mi,
Mỗi buổi sớm, thần Vui hằng gõ cửa;
Tháng giêng ngon như một cặp môi gần;
Tôi sung sướng. Nhưng vội vàng một nửa:
Tôi không chờ nắng hạ mới hoài xuân."

(Vội vàng – Xuân Diệu – SGK Ngữ Văn 11 tập 2)

----- Hết -----

ĐÁP ÁN KIỂM TRA CUỐI HỌC KỲ II
NĂM HỌC 2021 – 2022
MÔN NGỮ VĂN - KHỐI 11
Thời gian làm bài: 90 phút

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	3,0
	1	Các phương thức biểu đạt của đoạn trích: Tự sự, biểu cảm.	0,5
	2	Theo tác giả, <i>tất cả những điều tốt đẹp nhất là khi ta có một gia đình, cháu ạ.</i>	0,5
	3	- So sánh: <i>như trẻ nhỏ bị đánh đòn</i> - Tác dụng: + Nhấn mạnh về sự trân trọng tình cảm gia đình. + Làm cho đoạn văn hấp dẫn, xây dựng được hình ảnh đặc sắc và khơi gợi được cảm xúc cho người đọc.	1,0
	4	Gợi ý cụ thể: Có thể là thông điệp về tình yêu thương đối với gia đình bởi vì nó chính là nguồn động lực lớn lao, giúp chúng ta vững bước trên con đường đời, là chỗ dựa vững chắc giúp ta thêm sức mạnh vượt qua mọi khó khăn. Bên cạnh đó, chính tình yêu thương, dạy dỗ của người mẹ người cha cũng chính là động lực để con trở thành người tốt đẹp và thành công. Không có cha mẹ, con người thật khó vững bước trên đường đời. Không gì bất hạnh và cô đơn bằng thiếu vắng tình yêu gia đình,...	1,0
II		LÀM VĂN	7,0
	a.	Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. Mở bài nêu được vấn đề, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài kết luận được vấn đề.	0,5
	b.	Xác định đúng vấn đề cần nghị luận:	0,5
	c.	Triển khai vấn đề cần nghị luận thành các luận điểm phù hợp theo trình tự, sử dụng tốt các thao tác lập luận, biết kết hợp giữa nêu lí lẽ và đưa dẫn chứng, có cảm nhận sâu sắc.	
		<i>Giới thiệu khái quát về tác giả, tác phẩm và đoạn/bài thơ</i>	0,5
		<i>Phân tích đoạn/bài thơ (nội dung và nghệ thuật):</i> *Luận điểm 1: Khao khát lưu giữ vẻ đẹp của thiên nhiên - Trong thơ ca trung đại ít có nhà thơ nào dám khẳng định cái tôi cá nhân của mình một cách táo bạo nhưng khi đến với phong trào Thơ mới, cái tôi Xuân Diệu đã bộc lộ một cách vô cùng độc đáo: + Mùa xuân là mùa tươi đẹp nhất trong năm cũng như tuổi trẻ là khoảng thời gian đẹp nhất trong cuộc đời mỗi con người. + Bốn dòng thơ ngũ ngôn như lời đề từ của bài thơ, khẳng định ước muốn đoạt quyền tạo hóa của thi nhân. + "Năng" mùa xuân là ánh sáng rực rỡ, ấm áp và tươi vui, "hương" mùa xuân là nơi tinh hoa của đất trời, của vạn vật kết tinh, hội tụ. + Hành động "tắt nắng", "buộc gió" là những mong muốn dường như không tài nào thực hiện được bởi lẽ nó đi ngược lại với những quy luật vốn có của tự nhiên. - Xuân Diệu muốn ngăn cản bước đi của thời gian để lưu giữ những khoảnh khắc đẹp nhất, đáng nhớ nhất. + Thi sĩ khao khát giữ lại ánh nắng để "màu đừng nhạt mất", giữ lại gió để cuộc sống luôn tràn ngập sắc hương. + Điệp cấu trúc "Tôi muốn... để", động từ mạnh "tắt", "buộc" cùng với nhịp thơ nhanh, dồn dập, thể hiện khao khát mãnh liệt, hối hả, muốn nhanh chóng không để những vẻ đẹp tạo hóa vụt mất khỏi tầm tay. + Nếu thời gian đi bằng nắng, bằng gió làm nhạt màu, làm phai hương thì nhà thơ muốn níu giữ thời gian ngưng bước, để màu sắc và hương thơm còn mãi với cuộc đời, để giữ mãi thời tươi xuân thì của tạo vật. + Cũng bởi thế, khao khát này cũng thể hiện sự ham sống nồng bồng đến mãnh liệt và quan niệm về thời gian của ông: Thời gian tuyến tính một chiều, khi đã trôi qua rồi thì không trở lại nên nhà thơ có khao khát giữ nắng, giữ gió để tận hưởng hết vẻ đẹp của đất trời.	1,5

	=> Đó là ước muốn bắt tử hóa cái đẹp, giữ cho cái đẹp tỏa sắc lên hương vì đóa hoa hương sắc cuộc đời tươi thắm, ngọt ngào mà mong manh, ngắn ngủi biết bao. Có thể nói đằng sau ước muốn phi lí ấy là một tâm hồn yêu người với thái độ trân trọng, nâng niu và gìn giữ. * Luận điểm 2: Bức tranh mùa xuân tuyệt đẹp - Từ thể thơ 4 chữ, nhà thơ chuyển sang những câu thơ 8 chữ, nhịp thơ như trải tỏ ra, chậm rãi, nhẹ nhàng như nhịp tâm hồn thi sĩ đang tận hưởng những tinh hoa của đất trời mùa xuân - Điệp ngữ "này đây" được lặp đi lặp lại 5 lần như một lời mời gọi, kết hợp với thủ pháp liệt kê, vừa diễn tả sự giàu có, phong phú bất tận của thiên nhiên vừa thể hiện cảm giác hân hoan, vui sướng của tác giả. - "Này đây" là sự hiện hữu của hương sắc cuộc đời, của thiên nhiên trần thế, không phải xa xôi mà gần gũi ngay trước mắt, không phải ở tương lai hay quá khứ mà ngay trong hiện tại lúc này. - Điệp từ "của" lặp lại mang tính chất kết nối làm cho bức tranh thiên nhiên tươi đẹp nơi thiên đường trần thế lần lượt hiện ra, lại thêm phần phong phú, giàu có. - Nhà thơ sử dụng một loạt biện pháp tu từ nhân hoá, dùng những danh từ thuộc về con người ("tuần tháng mật", "khúc tình si") để miêu tả thiên nhiên, kết hợp với "ong bướm", "yến anh" được gọi tên như đôi như lứa khiến cho vườn xuân bỗng đầy mộng mơ, lãng mạn, vườn xuân cũng là vườn yêu, vườn tình, vườn ái ân hạnh phúc. - Tính từ "<i>xanh rì</i>", "<i>phơ phất</i>" giàu sức gợi tả vẽ nên cảnh thiên nhiên mùa xuân non tơ, tràn đầy sức sống => Bức tranh xuân không chỉ có cảnh vật đẹp tươi mà còn tràn đầy ánh sáng và niềm vui, hình ảnh "ánh sáng chớp hàng mi" và "thần vui" vô cùng gợi cảm. Với Xuân Diệu mỗi ngày được sống, được chiêm ngưỡng ánh dương, được tận hưởng sắc hương của vạn vật là một ngày hân hoan vui sướng - Thiên nhiên tạo vật say sưa, rộn ràng, mê mải trao gửi sắc hương, xui khiến lòng người ngất ngây tận hưởng, để thi nhân tạo hóa thành tình nhân: <i>"Tháng Giêng non như một cặp môi gần"</i> + Câu thơ sử dụng nghệ thuật ẩn chuyển đổi cảm giác, hay chính là phép giao thoa mà thơ Mới tiếp thu được từ thơ ca tượng trưng Pháp + Đây là câu thơ mới mẻ nhất, hiện đại nhất, đã khái quát được sự hấp dẫn của mùa xuân bằng sự so sánh vô cùng độc đáo. Nhà thơ cảm thụ thiên nhiên bằng tình lứa đôi, bằng thể xác và tâm hồn. - Sự hấp dẫn của thiên nhiên hiện ra trong vẻ đẹp của người tình với "cặp môi gần" căng tràn tươi trẻ, mê đắm và quyến rũ. + Từ "ngon" được thốt lên đầy khát khao, và đam mê, là sự cảm nhận sâu nhất bằng mọi giác quan + Phép so sánh như đã đưa cặp môi của người thiếu nữ trở thành trung tâm của vũ trụ, con người trở thành chuẩn mực cho cái đẹp, là thước đo về đẹp của tạo hóa. + "Tháng giêng" là một khái niệm thời gian vốn vô hình, nhưng trong phép so sánh vừa táo bạo vừa mang sắc thái biểu cảm ấy đã trở nên trở trung hữu hình qua vẻ đẹp cặp môi gần của người thiếu nữ. => Nhà thơ đã thể hiện quan niệm của mình một cách thật sâu sắc: Nếu trong thơ ca Trung đại, các thi nhân lấy thiên nhiên để làm chuẩn mực cho cái đẹp của con người thì đến với Xuân Diệu, con người mới là chuẩn mực cho mọi cái đẹp tồn tại trên cuộc đời này, và thiên đường không phải là những chốn thiên thai xa xôi, huyền hoặc nào đó, mà chính là nơi đây, chính mặt đất trần thế mới là thiên đường của tình yêu, của cái đẹp và của tuổi trẻ. * Luận điểm 3: Tâm trạng của thi sĩ - Ngay lúc chàng thi sĩ trẻ đang ngất ngây mê đắm vô cùng trong niềm tận hưởng mật ngọt tình yêu nơi thiên đường trần thế, đang thỏa thuê với bữa tiệc lớn của trần gian và reo lên "tôi sung sướng" thì cũng chính là lúc thi nhân ngừng lặng với cảm giác "vội vàng một nửa". - Câu thơ bị ngắt làm hai, niềm vui không trọn vẹn. Bởi Xuân Diệu nhận ra rằng điều sung sướng ấy ngắn ngủi biết bao. Dự cảm mơ hồ về sự mong manh, ngắn ngủi của kiếp người đã khiến cho thi nhân sống vội vàng tận hưởng. => Hai câu thơ được xem như hai cái bản lề khép mở tâm trạng vừa vô vấp đắm say vẻ đẹp của cuộc sống tình yêu vừa là linh cảm bất an, bồn chồn âu sầu của nhà thơ vì thời gian qua mau, tuổi trẻ một đi không trở lại, quả thật Xuân Diệu là nhà thơ của những cảm quan tinh tế về thời gian.	1,5
	d. Chính tả, dùng từ, đặt câu Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.	1,5 0,5
	e. Sáng tạo Thể hiện suy nghĩ sâu sắc, có cách diễn đạt mới mẻ về vấn đề nghị luận.	0,5
	ĐIỂM TOÀN BÀI THI : I + II = 10,00 điểm	